

Alea iacta est

Text > LAURA REIXACH

Després de visitar la prehistòria, Xavier Castanyer i Angelet avança uns quants segles i amb *El dit de l'emperador*, el segon títol de la col·lecció «Les aventures d'en Roc i la Bruna», ens situa a la Tàrraco romana. Un canvi d'escenari que l'autor documenta correctament, ja sigui amenitzant el text (sense abús i amb originalitat) amb frases o mots en llatí, com ambientant la història en indrets característics de l'època. Particularment són ben trobades i enginyoses les peripècies a les termes romanes, que ens permeten conèixer el *trepidarium*, el *caldarium* i el *frigidarium*.

El punt de partida de la història és un crim descrit en poc més de deu línies, de forma concisa i entenedora, seguit de la posterior troballa del dit de l'emperador, objecte críptic i sorprenent. L'inici, motivador, desperta la curiositat del lector i l'atrapa des del primer instant. I ho fa comptant amb en Roc i la Bruna, un parell de bessons que, ja des de les primeres intervencions, es revelen com uns personatges ben definits, amb qui el lector empatitza sense dificultats. Els protagonistes, de temperament lleugerament antagònic, tot i això, es complementen adequadament: ell és més reflexiu i entenimentat; ella, més impulsiva i agosarada. El menys reeixit és el final de la història, no per les

accions que acompanyen la resolució de l'enigma, sinó per la minsa justificació del crim inicial.

Des d'un punt de vista narratiu, la història té un ritme bo, avança sense entrebancs i les situacions que es van enllaçant són singulars, estan ben descrites i permeten al lector participar del neguit i l'excitació de tot allò que s'hi esdevé. Aquesta manera de fer àgil i dinàmica converteix la lectura gairebé en el visionament d'una pel·lícula d'aventures. A banda de tot el que s'ha esmentat, una de les peces clau d'aquest bon ritme és indiscutiblement l'estil d'escriptura de l'autor, una prosa àgil i planera que no per això descuida en cap moment el llenguatge, ric i divers.

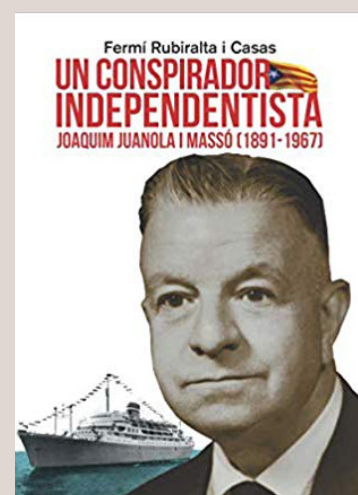
I com a contrapunt idoni per reforçar aquest avanç fluid de la història, les il·lustracions de traç expressiu i lliure d'Oscar Julve. Unes imatges realitzades a dues tintes (negra i blava), que saben copsar amb enginy i encert el to fresc i dinàmic del relat. Encara en la part gràfica, convé esmentar la portada i contraportada, realitzada en quadricromia, amb predomini dels tons ocres i verds, que reflecteix (amb l'ús de pocs recursos però amb molt d'ofici) l'acció trepidant que ens espera a les pàgines que estem a punt d'encetar. En conjunt, és una proposta interessant, ben realitzada i entretinguda.

En tot cas, resulten especialment recomanables els capítols en què es ressegueix la dedicació de Joaquim Juanola a l'advocacia, amb la defensa d'alguns presos polítics significatius (des del comunista Ramon Casanellas fins als represaliats pels fets d'octubre del 1934), però també amb el seu compromís a utilitzar la llengua catalana en els judicis com «un dret immanent i inviolable anterior i superior a tota llei, la negació del qual porta els homes i els pobles a totes les revoltes». L'autor ens descobreix, capítol rere capítol, una persona que es mostrava disposada a assolir la independència «per la via que sigui, per

la via que calgui», la qual cosa el portaria a participar en la revolta del 1934 i, ja des de l'exili, en el primer segrest polític d'un transatlàntic de passatgers. Però també emergeix un personatge atrapat per les constants dissensions que es vivien en els partits i les associacions catalanistes, que Fermi Rubiralta ressegueix amb detall. En el cas del Casal Català de Bordeus, per donar-ne un exemple, Joaquim Juanola es donaria de baixa després de constatar que una assemblea de l'entitat havia estat «un desori de batalla, de disputes personals i de desunió fins al grau màxim», amb «cops de puny, cadires enlaire».

CASTANYER I ANGELET, Xavier. *El dit de l'emperador*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2018. 152 p.

RUBIRALTA I CASAS, Fermi. *Un conspirador independentista. Joaquim Juanola i Massó (1891-1967)*. Barcelona: Llibres de l'Índex, 2019. (Col·lecció La Descoberta; 67). 208 p.